

IKÄÄNTYNEIDEN ASUMISEN KEHITTÄMINEN LAPIN HYVINVOINTIALUEELLA

Lapin Ikääntyneille monimuotoista asumista hyvinvointialueen ja kuntien välisellä yhteistyöllä

**Ympäristöministeriön ikääntyneiden asumisen
toimenpideohjelman erityisavustushaun
hankesuunnitelma 2022 - 2023**

Lapin Hyvinvointialue

Marja Kivekäs, kehittämisspällikkö, Kemi
Anitta Mikkola, projektipäällikkö, Sodankylä

Sisällys

1	Hankkeen tarve.....	1
1.1.	Johdanto	1
1.2.	Hankkeen kohderyhmä.....	2
2.	Hankkeen tavoitteet	2
2.1.	Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi	3
2.2.	Aikataulu.....	4
3.	Tuotokset, tulokset ja vaikutukset.....	4
4.	Hankkeen hallinto.....	5
4.1.	Hankkeen toimijat ja organisointi.....	5
4.2.	Hankkeen ohjausryhmä	5
4.3.	Hankkeen sidosryhmät	5
4.4.	Hankkeen resurssit	5
5.	Viestintäsuunnitelma.....	6
6.	Seuranta ja arviointi.....	8
7.	Riskit ja niihin varautuminen	8

1 Hankkeen tarve

Lapissa on 21 kuntaa. Useat kunnat ovat pinta-alaltaan isoja, mutta asutukseltaan harvaan asuttuja ja vähäväkisiä. Tämä luo merkittävän haasteen hyvinvointialueen ikäihmisten asumispalvelujen suunnittelulle. [Suunnittelussa tulee huomioon ottaa erilaiset toimintaympäristöt sekä väestön määrät. Lapin hyvinvointialueelle erityispiirteen tuo myös saamelaisalueen kunnat.](#) Toimintojen suunnittelemisessa tulee ottaa huomioon saamelisten kulttuurin ja kielen erityispiirteet.

Hankkeessa luodaan Lapin hyvinvointialueelle laaja-alainen yhteinen ikäihmisten asumisen sekä asumispalvelujen kehittämissuunnitelma, joka kattaa kaikki Lapin alueen kunnat. Hankkeessa tehdään nykytilanteen kuvaus ja arviointi sekä kehittämissuunnitelma tulevaisuuden ikäihmisten asumisen mahdollisuuksista, asumispalvelumuodoista sekä yhteisestä kunta-hyvinvointialue -toimintamallista Lapissa. Ikäihmisten asumista arvioidaan toisaalta hyvinvointialueen järjestämien palveluasumismuotojen kuin myös kuntien tarjoamien kevyempien palveluasumismahdollisuuksien ja senioreille kohdennettujen vuokra-asuntojen kautta. Selvitystyön työstämisessä osallistetaan eri toimijoita ja kohderyhmää.

Ikäihmisten asumisen mahdollisuudet perustuvat yksilöllisiin tarpeisiin. Tavoitteena on tukea ikäihmisten toimintakykyä ja osallisuuden tunnetta yhteisöllisillä, eri elämäntilanteisiin muuntuvilla, esteettömillä, turvallisilla ja palvelujen läheisyydessä olevilla asumisen ratkaisuilla. Hankkeessa tuodaan esille uudenlaisia asumismuotoja, mitä muualla on toteutettu, ns. välimuotoista asumista, perhehoitoa ja yhteisöllisyyttä hyödyntävää asumistapaa. Hankkeessa luodaan Lapin Hyvinvointialueelle ikäihmisten asumisen ja asumiseen liittyvän yhteistyön malli, jonka painopisteenä ovat tehostettua palveluasumista kevyemmät ikääntyneiden asumisen ratkaisut ja kuntien välinen yhteistyö.

1.1. Johdanto

Lapin hyvinvointialueella tilastokeskuksen tietojen mukaan yli 75-vuotiaiden osuus väestöstä on n. 10,9 % ja ennusteen mukaan 75-vuotiaiden määrä tulee olemaan v. 2030 n. 16,2 ja v. 2040 n. 19,3 % alueen väestöstä. Ikääntyminen on suurinta erityisesti alueen pienimmissä kunnissa esim. Pelkosenniemiellä vastaavat luvut ovat v. 2030 22,3 % ja v. 2040 25,3 %.

Asumisen ja palveluiden näkökulmasta lisähaasteen muodostaa, että useissa kunnissa yli 85 -vuotiaiden määrä tulee lähes kaksinkertaistumaan vuoteen 2040 mennessä. Esimerkiksi Sodankylässä on tilastokeskuksen ennusteiden mukaisesti 2021 yli 85 vuotiaita oli 268 ja ennuste vuodelle 2040 on 528 yli 85-vuotiaista Sodankyläläistä. Toinen haaste on, että ikääntyneet asuvat hajallaan vähäväkisissä kylissä. Esim. Sodankylässä on tehty selvitys ikääntyneiden asumisesta 2019-2020. Selvityksen mukaan yli 75-vuotiaista asuu kuntataajamassa n. 2/3 ja 1/3 asuu 26:ssa eri sivukylässä. Samankaltainen tilanne on muissakin Lapin kunnissa.

Lapin kuntien asumispalvelut ovat raskarakenteisia. Tehostetun palveluasumisen kattavuus yli 75-vuotiaista vaihtelee kunnittain 2019 tilastokeskuksen tietojen mukaan 3,8 %:sta jopa 15,9 %:in ollen Lapissa keskimäärin 8,4 %, kun koko maassa vastaava oli 7,3 %.

Lapin Hyvinvointialueen Ikäihmisten palvelujen Sote-valmistelijoiden selvityksen mukaan Lapin alueen tehostetussa palveluasumisessa haasteena on toisissa seutukunnissa vähäinen tai olematon oma tuotanto ja toisissa vaihtoehtojen puute, koska yksityistä palvelutuotantoa ei ole. Kokonaisuutena yksityistä palveluntuotantoa on kuitenkin reilusti yli puolet hyvinvointialueen ikääntyneiden tehostetusta

palveluasumisesta. Haasteena nähdään paikkojen riittämättömyys, epäkäytännöllisiä ja nykyvaatimuksia vastaamattomia tiloja käytössä, asiakastietojärjestelmien puutteet; päällekkäinen kirjaus useampaan järjestelmään ja tieto on hajanaisesti saatavilla eri järjestelmistä.

lääkäiden tehostetussa palveluasumisessa halutaan säilyttää ikäihmisten asuminen lähellä omaisiaan ja omaa kulttuuriympäristöään. Tarve on yksiköiden lähiesihenkilöiden verkostoitumiselle, palveluprosessien kehittämiseksi, kuntouttavalle hoitotyölle ja sujuvalle yhteistyölle yksityisten palveluntuottajien kanssa.

Monissa Lapin kunnissa on tiedostettu tarve ikääntyneiden asumisen rakenteen keventämiselle. Tarve on myös ikääntyneille soveltuvien monimuotoisille välimuotoisen asumisen ratkaisuille. Lisäksi on tiedostettu tarve kuntien väliselle yhteistyölle. Väestöltään vähälukuisille kunnille on tärkeää tehdä yhteistyötä lähialueen muiden kuntien kanssa, jotta ikääntyneiden asumiseen liittyvät tarpeet voidaan turvata.

Aiemmissa ikäihmisten asumisen mahdollisuuksia edistävässä ympäristöministeriön rahoittamissa hankkeissa on tullut esille, että ikääntyneet eivät tunne asumiseen liittyviä ennakkoinnin mahdollisuuksia. Hankkeissa on myös kehitetty asumistarpeiden ennakointiin uudenaikaisia työkaluja mm. itsearviointiin. Hanke hyödyntää kehitettyjä työkaluja ja levittää niistä tietoa järjestämissään sekä kohderyhmän että ammattilaisten tilaisuuksissa.

1.2. Hankkeen kohderyhmä

Hankkeen varsinaisena kohderyhmänä ovat ikäihmisten hyvinvointialueen/kuntien hoiva- ja hoitopalvelujen suunnittelijat ja vastuuviranomaiset sekä kuntien asumisesta vastaavat viranhaltijat ja muut toimijat kuten kuntien kiinteistöyhtiöt ja palveluntuottajat. **Ikäihmisten palvelujen henkilöstö** osallistetaan suunnittelemaan ja tunnistamaan asumisen vaikutuksista ikäihmisen toimintakykyyn. Työntekijöitten osaamista vahvistetaan, jotta he osaavat ohjata ja tukea ikäihmisiä oikeiden asumispalvelujen piiriin ennakoivasti.

Hankkeen kohderyhmänä on välillisesti kaikki kuntalaiset, mutta hankkeessa tehdyt toimenpiteet edistävät kuitenkin erityisesti Lapin ikääntyvän väestön hyvinvointia. Hankkeessa on mukana paikallisia vanhusneuvostoja, eläkeläisjärjestöjä sekä muita kolmannen sektorin toimijoita, jotka toimivat hankkeessa niin tiedontuottajina asumistarpeista kuin myös kokemustiedon välittäjinä.

Vanhusneuvosto on vahvasti osallisena kehittämishankkeen prosessissa. Kuntien vanhusneuvostot kootaan verkostoksi. Hankeaikana järjestetään työpajatyöskentelyä, jossa sekä kerätään tietoa kohderyhmän tarpeista ja ajatuksista että tiedotetaan hankkeesta esille tulleista aiheista esim. korjausneuvonnasta ja kelan etuuksista.

Seurakunta on perinteisesti ikäihmisten palvelujen yhteistyökumppani ja lisäksi monissa kunnissa seurakunnilla on merkittävää kiinteistöomistusta. Tästä syystä he ovat myös mukana kehittämistyössä.

2. Hankkeen tavoitteet

1. Selvitetään millaista ikääntyneiden asumista Lapin hyvinvointialueen kunnissa on.

2. Laaditaan suositukset Lapin hyvinvointialueelle ja kunnille tulevaisuuden ikäihmisten asumisen kehittämiseen huomioiden [saamelaisalueiden kuntien erityistilanne](#).
3. Luodaan kuntien ja hyvinvointialueen välinen eri toimijoita osallistava yhteistyömalli liittyen ikäihmisten asumisen suunnitteluun.
4. Ikääntyneiden, ikääntyneiden parissa työskentelevien ja päättäjien tietoisuus asumiseen ja asumisen ennakkointiin liittyvistä tekijöistä lisääntyy.

2.1. Toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi

Tavoite 1:

- Toteutetaan kuntien toimijoille haastatteluja, tilaisuuksia ja ryhmäkeskusteluja, joilla selvitetään millaista (palvelu)asumista ja minkä verran Lapin hyvinvointialueen kunnissa järjestetään ikääntyneille nykyään. Tässä hyödynnetään Hyvinvointialueen tekemää selvitystyötä.
- Dokumentoidaan nykyinen tilanne
- Lisäksi selvitetään alueen kuntien ennakoivat tarpeet tulevaisuudelle
 - o selvitystyössä hyödyntäen Lapin Hyvinvointialueen ikäihmisten palvelujen vastuuvastuun keräämää kuntien tarvearviota (ARA55a21)

Tavoite 2:

- Järjestetään kuntien toimijoille työpajoja, joissa tehdyn selvityksen perusteella muodostetaan yhteinen näkemys suositeltavista toimenpiteistä.
- Selvitetään hyvän asumisen malleja (ml. eilaiset välimuotoisen asumisen mallit), mitä muualla on toteutettu ja nostetaan niistä esille ne, mitkä olisivat Lapissa toteutettavissa.
- Suositeltavat toimenpiteet laaditaan sekä Lapin hyvinvointialueen näkökulmasta että alueen kuntien näkökulmasta.
- Suunnitelman tekeminen julkaisuksi

Tavoite 3:

- Yhteistyömallin luomiseksi toteutetaan työpajatyöskentelyä, joihin osallistetaan sekä hyvinvointialueen että kuntien toimijoita, vanhusneuvostoja ja muita toimijoita kuten järjestöt, seurakunnat, yksityiset palvelun tuottajat jne.
- Osallistamisessa tehdään yhteistyötä Lapin Hyvinvointialueen muiden hankkeiden ja osallisuutta kehittävien valmistelijoiden kanssa.
- Yhteistyömallin prosessikuvauksen tekeminen.

Tavoite 4:

- Tehdään yhteistyötä Lapin Hyvinvointialueen ja kuntien tiedotuksesta vastaavien kanssa.
- Tehdään ikäihmisten asumiseen liittyviä ajankohtaisia juttuja paikallislehtiin yhdessä asiantuntijoiden kanssa.
- Hyödynnetään muiden Ympäristöministeriön rahoittamien hankkeiden tuottamaa asumisen ennakkoinnin/ohjauksen materiaalia.
- Tehdään korjausneuvonnan osalta yhteistyötä Vanhustyön keskusliiton korjausneuvojan kanssa.
- Järjestetään toimijoille seminaari/webinaari
- Tehdään palveluopas Hyvinvointialueen ikäihmisten asumisesta yhteistyössä kuntien ja muiden aiheeseen liittyvien toimijoiden kanssa.

2.2. Aikataulu

Hanke aloitetaan 1.5.2022, mikäli hankkeelle saadaan myönteinen rahoituspäätös. Hanke päättyy 30.4.2023.

- Tarkennettu aikataulu laaditaan heti hankkeen käynnistyttyä.
- Toimintasuunnitelma tarkennetaan hankkeen käynnistyttyä teemoittain:
 - o Ikääntyneiden asumisen nykytila Lapin hyvinvointialueen kunnissa.
 - o Suositukset ikäihmisten asumisen kehittämiseksi Lapin hyvinvointialueella ja kunnissa.
 - o Toimijoiden välinen osallistava yhteistyömalli ikääntyneiden asumisen suunnitteluun.
 - o Tietoisuuden lisääminen ikääntyneiden asumisen ennakkoinnin mahdollisuuksista ikäihmisillä, ikäihmisten parissa työskentelevillä ja päättäjille
- Ohjaustyöryhmätyöskentely aloitetaan heti rahoituspäätöksen varmistuttua

3. Tuotokset, tulokset ja vaikutukset

Hankkeen tuotoksena luodaan hyödynnettävä suunnitelma ikäihmisten asumiseen Lapin hyvinvointialueelle sekä kuntiin. Suunnitelma huomioi asumispalvelujen keventämisen muuntuvilla välimuotoisilla asumisen ratkaisuilla sekä ikä- ja muistiystävällisyyden. Hankkeessa tulee tuotoksina myös selvitystyö nykyisestä ikäihmisten asumisen tilanteesta Lapin kunnissa, prosessikuvaus ehdotus Hyvinvointialueen ja kuntien välisestä yhteistyöstä ikääntyvien asumisen suunnittelussa sekä Hyvinvointialueen yleisopas ikääntyvien asumisen mahdollisuuksista.

Hankkeen tuloksena:

- Lapin hyvinvointialue ja kunnat saavat tiedon ikääntyneiden asumisen nykytilanteesta
- Saadaan ikäihmisten asumisen toimenpidesuositukset jatkotyöskentelyä varten.
- Kuntien ja hyvinvointialueen välinen eri toimijoita osallistava yhteistyön malli ikääntyneiden asumisen suunnitteluun toimii ja on tunnistettu ikääntyneiden asumiseen erilaisia tehostettua palveluasumista kevyempiä vaihtoehtoja.
- Ikääntyneet ja ikääntyneiden parissa työskentelevät tuntevat ja osaavat käyttää uudenaikaisia nettipohjaisia asumisen ennakkoinnin työkaluja.

Hankkeen vaikutuksesta Lapin hyvinvointialueen ikäihmisten asumisesta on kokonais käsitys sekä yhtenäinen kehittämissuunnitelma, joka tukee sekä kuntien että hyvinvointialueen toimintaa. Asumispalveluja kehitetään tehostettua palveluasumista kevyempien asumisen mahdollisuuksien vaihtoehtot huomioiden siten, että asumispalvelut vastaavat ikäihmisten tarpeiden mukaisesti ja oikea-aikaisesti. Yhteisellä suunnitelmalla tuetaan sitä, että yhä useampi Lapin hyvinvointialueen ikäihminen voi asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään ja saa sinne tarvitsemiaan palveluja. Yhteisöllisyys ja palvelujen läheisyys nähdään tärkeiksi tekijöiksi, jotka edistävät ikääntyneiden toimintakykyä, oman elämänsä hallinnan ja turvallisuuden tunnetta. Lapissa "etäisyyksien hallinta" on asia, mikä joudutaan huomioimaan myös suunniteltaessa ikäihmisten asumista.

4. Hankkeen hallinto

4.1. Hankkeen toimijat ja organisointi

Hankkeeseen palkataan hyvinvointialueelle projektipäällikkö, joka vastaa hankkeen koordinoinnista ja etenemisestä sekä osallistuu kaikkien toimenpiteiden toteuttamiseen. Lisäksi palkataan osa-aikainen hanketyöntekijä. Yhdessä projektipäällikön kanssa hanketyöntekijä tekee hyvinvointialueelle kattavan tulevaisuuden suunnitelman ikäihmisten palveluasumiseen liittyen.

Hankkeessa tehdään tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen kuntien ikääntyneiden palveluista ja ikääntyneiden asumisesta vastaavien viranhaltijoiden kanssa. Hanke kutsuu kehittäjäasiakkaita tarpeen mukaisesti työpajoihin.

4.2. Hankkeen ohjausryhmä

Hankkeen ohjausryhmään kutsutaan:

- Hyvinvointialueen edustajat (3 kpl): Ikäihmisten palvelujen (2) sekä kiinteistöhallinnon (1) vastuuvastuutelijat
- Hyvinvointi- ja yhdyspintalautakunnan edustaja (1)
- Kuntien ikäihmisten palvelujen edustajat (2 kpl)
- Kuntien kiinteistöhallinnon edustajat (2 kpl)
- Vanhusneuvoston edustaja (1 kpl)
- Ympäristöministeriön edustajat

4.3. Hankkeen sidosryhmät

- Kunnat
- Vanhusneuvostot
- Vammaisneuvostot
- Yksityiset palveluntuottajat
- Seurakunnat
- Lapin sote-uudistusta työstävien hankkeiden asiantuntijat:
 - o Tulevaisuuden SoTe-keskus –hanke
 - o Ikäystävällinen Lappi -hanke

4.4. Hankkeen resurssit

Hankkeelle palkataan kokoaikainen projektipäällikkö, jonka tehtäviin kuuluu niin hankkeen hallinto kuin myös hankkeen varsinaisten toimenpiteiden toteuttaminen. Lisäksi palkataan projektipäällikön työpariksi osa-aikainen hanketyöntekijä, jonka vastuulla on erityisesti kunta- sekä järjestöyhteistyö sekä tiedon kerääminen.

Osa omarahoitusosuudesta muodostuu Lapin Hyvinvointialueen ikäihmisten palvelujen ja teknisten- ja kiinteistöasioiden vastuuvastuutelijoiden työpanoksesta. Lisäksi omarahoitukseen lasketaan kuntien hankkeen kannalta keskeisten viranhaltijoiden tekemä työpanos hankkeen ajalta. Työpanosta syntyy näiden henkilöiden osalta hankkeen etenemisen kannalta merkityksellisten työryhmien työkokouksista, haastatteluista ja ohjauskeskusteluista. Työpanos on yhteensä n. 1 henkilötyövuosi. Työpanoksen toteutumista seurataan kirjallisella työajan seurannalla.

Hankkeen kannalta avainhenkilöitä ovat:

- Perusturvajohtajat
- Hyvinvointialueen ikäihmisten palvelujen valmistelijat
- Hyvinvointialueen teknisten ja kiinteistöasioiden valmistelijat
- Kuntien ikäihmisten palvelujen asiantuntijat/esihenkilöt
- Kuntien tekniset asiantuntijat
- Kuntien tilapalvelun päälliköt
- Kuntien maankäytön päälliköt

Hankkeessa voidaan tarvittaessa konsultoida muita Lapin Hyvinvointialueen vastuualuvalmistelijoita/työryhmiä.

Hankkeelle ostetaan asiantuntijapalveluja tarvittaessa.

5. Viestintäsuunnitelma

Viestintäsuunnitelmaa ja erityisesti sen aikataulua ja toimenpiteitä tarkennetaan hankkeen alettua.

KOHDERYHMÄ	TAVOITE	MITEN JA MISSÄ	MILLOIN	KUKA
Hankkeessa mukana olevat henkilöt (työryhmä + ohjausryhmä)	- Hankkeen sisäinen viestintä ja tiedonkulku - Hankkeessa mukana olevat ovat ajan tasalla hankkeen tapahtumista	- Säännölliset kokoukset - Hankkeen oma Teams-ryhmä, johon dokumentoidaan hankkeen toimenpiteet	Koko hankkeen ajan säännöllisesti	Projektipäällikkö ja muut hankkeessa mukana olevat asiantuntijat
Mukana olevien kuntien, hyvinvointialueen ja saamelaiskäräjien ikäihmisten palveluasumisesta vastaavat viranomaiset ja työntekijät.	- Vastuuvirkamiehet ja työntekijät ovat tietoisia hankkeen tavoitteista ja toimenpiteistä - Laaja osallistuminen toimintasuunnitelman laatimiseen	- Hankkeen tavoitteista ja toimenpiteistä tiedotetaan kunnille sekä hyvinvointialueelle uutiskirjeellä - Pidetään kuntakohtaiset työkokoukset sekä työpajat, jossa työstetään kuntakohtaista selvitystä sekä toimintasuunnitelmaa - Toimintasuunnitelman julkaisu	Vuoden 2022 loppuun mennessä selvitystyön julkaisu sekä aktiivinen työskentely, vuoden 2023 aikana toimintasuunnitelman julkaisu	Projektipäällikkö yhteistyössä Lapin hyvinvointialueen ikäihmisten palvelujen valmistelijoiden ja kuntien asiantuntijoiden kanssa.
Vanhusneuvostot	Vanhusneuvostot saa tietoa hankkeesta ja heiltä kerätään tietoa, kokemuksia sekä	- Hankkeen tiedotteet ja esitteet jaetaan kuntien vanhusneuvostoille - Projektipäällikkö	- Tiedotteet ja esitteet hankkeen aikana -Kuntakohtaisiin vanhusneuvostojen	Projektipäällikkö yhteistyössä hyvinvointialueen ikäihmisten palvelujen

	kehittämisehdotuksia toimenpiteitä varten	osallistuu vanhusneuvostojen kokouksiin sekä kerää sieltä tietoa -Pidetään vanhusneuvostoille yksi yhteinen isompi työpajatilaisuus, jossa työstetään hyvinvointialueen ikäihmisten asumispalvelujen suunnitelmaa	kokouksiin osallistuminen mahdollisuuksien mukaan -Vuoden 2023 alussa isompi tilaisuus vanhusneuvostoille ja järjestötoimijoille	valmistelijoiden kanssa.
Kunnan ikäihmiset, järjestöt sekä kehittäjäasiakkaat	- Lisätään ikäihmisten tietoisuutta erilaisista asumisvaihtoehdoista - Ikäihmiset kutsutaan mukaan toiminta-suunnitelman tekoon -Vertaiskehittäminen	- Tiedotteet hankkeesta paikallislehtiin/Lapin Kansaan/Ylen alueradioon - Esitteet - Paikalliset työpajat tarpeen mukaan, esim. ikäystävällisen asumisen suunnitelman laadinta	Hankkeen aikana	Projektipäällikkö ja asianomainen viranhaltija, sidosryhmät kuten vanhusneuvoston jäsenet tiedonvälittäjinä
Kuntalaiset	- Hankkeen toimenpiteistä kertominen - Jaetaan tietoa ratkaisuksista, joilla ikäihmisten kotona pärjäämistä voidaan edistää	- Tiedotteet hankkeesta paikallislehtiin/Lapin Kansaan/Yle-alueradioon - Tiedotteet kuntien verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa - Projektipäällikkö osallistuu kuntien sidosryhmätapaamisiin - Esitteet	Hankkeen aikana	Projektipäällikkö

Konkreettisia viestinnän keinoja:

- tiedotteet kunnan kanavissa, medialle sekä sidosryhmille, joita pyydetään välittämään viestiä
- esitteet / mainokset kunnan ja sidosryhmien tiloissa
- juttuvinkit paikallislehteen
- työpajat sidosryhmien kanssa, näistä viestiminen em. keinoilla
- sidosryhmien kontaktointi
- kokoukset ja tapaamiset sidosryhmien kanssa

Viestintä on monikanavaista, jotta kohderyhmät tavoitettaisiin mahdollisimman hyvin.

6. Seuranta ja arviointi

Hankkeen etenemisen seurannasta ja arvionnista vastaa nimetty ohjausryhmä. Projektipäällikkö seuraa ja raportoi hankkeen etenemistä sekä raportoi ohjausryhmälle. Projektipäällikkö vastaa hankkeen arvioinnista suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Tavoitteita ja tuloksia peilataan hankkeen etenemisen aikana toisiinsa, ja tästä raportoidaan niin ohjausryhmälle kuin myös hankkeen rahoittajalle.

Lopulliset mittarit valitaan hankkeen alkaessa ja ne hyväksytään ohjausryhmässä. Tulosten raportoinnista vastaa projektipäällikkö. Tulokset raportoidaan hankeraporttien lisäksi artikkeleina, blogiteksteinä jne. Lapin hyvinvointialueen toimintasuunnitelmasta tehdään konkreettinen ohje, jossa on ikäihmisten asumisen malleja, suosituksia sekä prosessikuvaus hyvinvointialueen sekä kuntien välisestä yhteistyöstä.

7. Riskit ja niihin varautuminen

Riskin kuvaus	Seuraus, jos riski toteutuu	Toimenpiteet riskin poistamiseksi tai pienentämiseksi	Vastuutaho (ohjausryhmä, projektipäällikkö, hanketyöntekijä...)
Hankkeen henkilöstö vaihtuu yllättäen	Tietoa katoaa ja jatkuvuus vaarantuu.	Huolehditaan alusta alkaen selkeästä dokumentointikäytännöistä Hankkeen toimijoille muodostetaan Teamsiin ryhmä, jonka tiedostoihin hankemateriaali tallennetaan.	Projektipäällikkö huolehtii tiedostojen ylläpidosta.
Toimijat eivät sitoudu hankkeen tavoitteisiin ja toimenpiteisiin.	Hanke ei toteudu suunnitellusti.	Hankkeeseen on haettu etukäteen hyvinvointialueen ja kuntien avaintoimijoiden sitoutuminen. Hanketta on valmisteltu yhteistyössä. Hankkeen tavoitteet on asetettu siten, että hankkeen hyödyllisyys käy selkeästi esille. Hankkeen ohjausryhmän kokoonpanossa on huomioitu kaikki osapuolet, joilla on vaikutusta ikäihmisten asumispalveluissa.	Hankehakuvaiheessa hyvinvointialueen valmistelijat, hankkeen valmistelijat sekä kuntien johtavat viranomaiset. Hankkeen käynnistyttyä vastuhenkilönä on projektipäällikkö yhdessä hyvinvointialueen valmistelijoiden sekä kuntien johtavien

		<p>Ohjausryhmätyöskentely tehdään suunnitelmallisesti ja jämäkästi.</p> <p>Henkilöstö ja kohderyhmä osallistetaan aktiivisesti. Vanhusneuvosto on myös mukana suunnitelman työstämisessä koko hankkeen ajan.</p>	viranhaltijoiden kanssa.
Hankkeessa ei riittävää asiantuntemusta.	Hidastaa hankkeen etenemistä, tavoitteita ei saavuteta ja/tai jokin osa-alue voi vaatia ulkopuolelta hankittua lisäpanostusta esim. asiantuntijapalvelua enemmän kuin on suunniteltu.	<p>Projektipäällikkö valitaan niin, että hänellä on laaja-alaista osaamista hankealueesta.</p> <p>Hankitaan riittävä kehittämisosaamisen tuki.</p> <p>Verkostoidutaan muiden meneillään olevien vastaavien hankkeiden ja asiantuntijoiden kanssa.</p> <p>Tarvittaessa hankitaan ulkopuolista asiantuntijatukea ostopalveluna.</p>	<p>Projektipäällikkö seuraa muiden samanaikaisesti meneillään olevien hankkeiden etenemistä ja huolehtii verkostoitumisesta.</p> <p>Ohjausryhmä on projektipäällikön tukena ja varmistaa tarvittavan asiantuntemuksen saamisen.</p> <p>Projektipäällikkö ja mukana olevat viranhaltijat päättävät tarvittavasta asiantuntijatuen hankinnasta.</p>
Aikataulut eivät pidä	Hanke ei etene suunnitellusti, mikä saattaa edellyttää hankesuunnitelman päivittämistä.	Tarkka ennakkosuunnittelu, säännöllinen arviointi ja nopea reagointi.	Projektipäällikkö ja ohjausryhmä
Hanke ei pysy kasassa ja laajenee hallitsemattomaksi	Hankkeen ydinkehittämiskohteet hämärtyvät ja jäävät osittain toteutumatta.	<p>Hankkeeseen palkataan osaavat työntekijät.</p> <p>Hankkeen tavoitteet, toimenpiteet ja tulokset asetetaan konkreettisiksi jo hankehakuvaiheessa.</p> <p>Tehdään selkeä etenemissuunnitelma ja sitä tukevat toimijoiden väliset tarkat sopimukset vastuun jakoineen.</p>	<p>Projektipäällikkö yhteistyössä viranhaltijoiden kanssa.</p> <p>Ohjausryhmä valvoo hankkeen etenemistä.</p>

		Jämerä johtaminen sekä ohjausryhmän työskentely.	
Kohderyhmää ei saada mukaan kehittämistyöhön	Kohderyhmän tietoa ja kokemusta ei saada hyödynnettyä, eikä tunnisteta uusia innovatiivisia mahdollisuuksia tai kohderyhmän tarpeita.	Osallistetaan kohderyhmää aktiivisesti esim. hyödyn ja osallisuuden kokemusta tuovilla työtavoilla.	Projektipäällikkö sekä viranhaltijat hyvinvointialueella ja kunnissa.
Viestintä ei tavoita kaikkia sidosryhmiä	Ikäihmisten, kuntien päättäjien tai hyvinvointialueen tietoisuutta ei onnistuta lisäämään asumisen laaja-alaisista mahdollisuuksista.	Tehdään kohdennettu viestintäsuunnitelma. Huolehditaan säännöllisestä tiedottamisesta tiedotteilla ja somessa.	Projektipäällikkö, viranhaltijat sekä hyvinvointialueen viestinnästä vastaava.